

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 942367 25 Rev
Sarajevo, 2.12.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Snježane Malešević, kao predsjednice vijeća, Fatime Imamović i Suada Kurtović, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice S.Ć. iz S., Ulica H. broj ..., koju zastupa punomoćnik Enver Smajkan, advokat iz Ilidže, Ulica Edhema Eke Džubura broj 56, protiv tužene Federacije Bosne i Hercegovine - Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, sa sjedištem u Sarajevu, Ulica Marka Marulića broj 2, koju zastupa punomoćnik Amel Škulj, zaposlenik tužene, radi potraživanja iz radnog odnosa, v.s. 1.233,36 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 942367 23 Rsž od 26.8.2025. godine, u sjednici vijeća održanoj 2.12.2025. godine, donio je:

P R E S U D U

Revizija se dopušta i odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova parničnog postupka nastalim u povodu revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 942367 21 Rs od 27.9.2022. godine tužena je obavezana da tužiteljici na ime manje isplaćene plaće za period od 1.1.2019. do 31.12.2021. godine isplati iznos od 1.328,22 KM sa zakonskim zateznim kamatama počev od dospijeca svakog pojedinačnog mjesečnog novčanog iznosa do isplate, kako je navedeno u izreci presude, da za tužiteljicu kod Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje uplati iznos od 491,93 KM na ime doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, te naknadi tužiteljici troškove postupka u iznosu od 942,40 KM.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 942367 23 Rsž od 26.8.2025. godine žalba tužene je uvažena i prvostepena presuda preinačena na način da je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtjev za isplatu razlike plaće po osnovu minulog rada u naznačenom iznosu i periodu, pripadajućih doprinosa, te troškova parničnog postupka. Odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadnu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 351,00 KM.

Protiv drugostepene presude reviziju je blagovremeno izjavila tužiteljica pozivom na odredbu iz člana 237. stav 3. Zakona o parničnom postupku navodeći da odluka u ovom sporu zavisi od rješenja pravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, o kojem pitanju postoji različita praksa Kantonalnog suda u Sarajevu, a o istom Vrhovni sud Federacije BiH nije zauzeo pravni stav.

Radi se o pravu na isplatu naknade za minuli rad obračunat na poseban staž, kao dijela penzijskog staža u smislu člana 6. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine¹.

Kao razlog važnosti ovog pravnog pitanja za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, revident nalazi u tome da je stav iz drugostepene odluke suprotan stavu drugog vijeća Kantonalnog suda u Sarajevu izraženog u presudi broj 65 0 Rs 693235 21 Rsž od 14.11.2024. godine, koju kao dokaz prilaže uz reviziju.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Za dopuštenost revizije povodom naznačenog pravnog pitanja ispunjen je pravni razlog važnosti tog pitanja za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni jer je evidentno postojanje različitih pravnih stavova u sudskoj praksi Kantonalnog suda u Sarajevu povodom navedenog pravnog pitanja, a revizijski sud do sada nije izrazio svoj pravni stav o tom pravnom pitanju, pa ovaj sud ocjenjuje da bi odlučivanje po reviziji bilo od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima i da je predmetna revizija dopuštena.

Zbog toga je ovaj sud ispitao pobijanu presudu u smislu odredbe iz člana 241. stav 2. Zakona o parničnom postupku² (u daljem tekstu ZPP-a), i odlučio:

Revizija je dopuštena, ali nije osnovana.

Sporno u ovom postupku je da li je tužena, kao poslodavac, dužna osnovnu plaću tužiteljice uvećati za 0,5 % za svaku započetu godinu penzijskog staža, a najviše do 20% i da li termin „za svaku započetu godinu penzijskog staža“ podrazumijeva samo staž osiguranja, pa samim tim poseban staž, koji se odnosi na godine provedene u odbrani BiH, ne ulazi u obračun.

Sudovi su utvrdili da je tužiteljica u utuženom periodu (1.1.2019. do 31.12.2021. godine), bila zaposlenica Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, da joj je u radnu knjižicu na osnovu Uvjerenja Federalnog ministarstva odbrane Novo Sarajevo br. 07/23-03/2-613/16 od 24.03.2016. godine, upisan poseban staž u Armiji R BiH za period od 18.09.1991. do 25.03.1994. godine, sa upisanim penzijskim stažom u trajanju od 5 godina i 14 dana, na koji nije, za svaku navedenu započetu godinu vršen obračun i isplata naknade za minuli rad od 0,5%. Finansijskim vještačenjem je utvrđeno da razlika između naknade za minuli rad koja je u utuženom periodu isplaćena tužiteljici i naknade za minuli rad obračunate i na navedeni penzijski staž kao poseban staž, koji je tužiteljici upisan u radnu knjižicu u dvostrukom trajanju, iznosi ukupno 1.328,22 KM, a visina pripadajućih doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, obračunatih na navedeni iznos, iznosi 491,93 KM.

Prvostepeni sud je na osnovu ovih činjenica usvojio tužbeni zahtjev uz zaključak da se shodno Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti u Federaciji BiH minuli rad obračunava na svaku započetu godinu penzijskog staža, a prema odredbama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju u penzijski staž ulazi i poseban staž u dvostrukom

¹ Službene novine F BiH broj 45/2010, 111/2012, 20/2017 i 22/2019 – odluka Ustavnog suda i Službeni glasnik BiH broj 74/2023 – Odluka US BiH

² Službene novine F BiH broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

trajanju. Tuženi tužiteljici nije vršio obračun minulog rada u dodatnom procentu od 2,50%, ukupno za utuženi period 1.328,22 KM, zbog čega joj taj iznos pripada.

Drugostepeni sud je preinačio prvostepenu presudu po žalbi tužene i odbio tužbeni zahtjev prihvatajući tačnim da se, prema odredbi člana 6. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH minuli rad obračunava na svaku započetu godinu penzijskog staža, a penzijski staž, na osnovu kojeg se ostvaruju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, obuhvata i poseban staž iz člana 36. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Međutim, pravo na povećanje plaće po osnovu naknade za minuli rad nije pravo iz penzijskog i invalidskog osiguranja, nego pravo koje se crpi iz radnog odnosa, a poseban staž iz člana 36. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ne čini staž osiguranja, bez obzira na to da li je unesen u matičnu evidenciju nosioca osiguranja. Dakle, poseban staž iz člana 36. navedenog zakona ne predstavlja penzijski staž iz osnova radnog odnosa, a isti se, temeljem posebnih propisa, uračunava u dvostrukom trajanju u penzijski staž samo prilikom ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i to samo ako lice želi ostvariti pravo po ovom osnovu, ali kako to pravo nije pravo iz radnog odnosa, to zaposlenik po istom ne može ostvariti pravo na povećanje plaće po osnovu minulog rada.

Tužiteljica u reviziji istrajava na tvrdnji da se minuli rad obračunava na penzijski staž, u kojeg ulazi i poseban staž, ostvaren u odbrani BiH u ratu.

Prema odredbama člana 6. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH u stavu 1. je određeno da se osnovna plaća utvrđuje množenjem osnovice za plaću iz člana 5. ovog zakona i boda za obračun plaće sa utvrđenim koeficijentom platnog razreda i tako utvrđeni iznos uvećava se za 0,5 % za svaku započetu godinu penzijskog staža izabranih dužnosnika, nosioca izvršnih funkcija i savjetnika, državnih službenika i namještenika, službenika sudske policije i zatvorskih policajaca – stražara, a najviše do 20 %. Stavom 4. je propisano da se osnovna plaća obračunava i iskazuje mjesečno za puno radno vrijeme, prema radnom mjestu i odgovarajućem platnom razredu.

Iz ovih odredaba proizilazi da je minuli rad dodatak na osnovnu plaću, odnosno povećanje plaće za radnikov radni staž koju je radnik ostvario u radnom odnosu, za vrijeme provedeno na radu za svaku punu godinu rada ostvarenu u radnom odnosu kod poslodavca. Radni staž je vezan za ostvarivanje prava iz radnog odnosa, dok penzijski staž služi u svrhu ostvarivanja prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja. Definicija penzijskog staža određena je članom 22. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju³, prema kojem je penzijski staž onaj na osnovu kojeg se ostvaraju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja i obuhvata staž osiguranja i poseban staž, kao i vrijeme koje se računa u penzijski staž po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

S obzirom da se radni staž odnosi na vrijeme provedeno kod poslodavca u radnom odnosu, to se isti poklapa sa stažom osiguranja, pod kojim se po članu 23. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju podrazumijeva staž osiguranja sa efektivnim trajanjem i staž osiguranja sa uvećanim trajanjem. Prema odredbi člana 24. istog zakona u staž osiguranja sa efektivnim trajanjem računa se vrijeme koje je osiguranik, poslije 15. godine života, proveo u obaveznom ili dobrovoljnom osiguranju, za koje je uplaćen doprinos. Članom 36. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju definisan je poseban staž u

³ Službene novine F BiH broj 13/2018, 93/2019 – odluka Us, 90/2021, 19/2022, 47/2024 i 19/2025

koji se računa vrijeme koje su lica provela u pripremama za odbranu, odnosno u odbrani BiH u periodu od 18.9.1991. do 23.12.1995. godine, u skladu sa propisima o kriterijima, načinu i postupku priznavanja i izdavanja uvjerenja na osnovu kojih se ovo vrijeme priznaje u penzijski staž kao poseban staž.

Odnos posebnog staža i staža osiguranja regulisan je članom 37. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, na način da poseban staž iz člana 36. navedenog zakona ne čini staž osiguranja, bez obzira na to da li je unesen u matičnu evidenciju nosioca osiguranja.

Imajući u vidu da poseban staž ne čini staž osiguranja, bez obzira na to da li je unesen u matičnu evidenciju nosioca osiguranja, za poslodavca nije od značaja činjenica da je zaposlenik regulisao „ratni staž“ izdavanjem uvjerenja nadležnog organa o učešću u odbrani BiH, jer poseban staž nema uticaj na prava iz oblasti rada, već prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja.

Iz navedenog proizilazi da se zaposleniku ne može obračunati minuli rad za godine provedene u pripremama za odbranu i odbrani BiH.

S obzirom da „ratni staž“ kao poseban staž ne podliježe obračunu minulog rada, kao prava iz radnog odnosa, to se isti ne može obračunati na primanja iz radnog odnosa primljena nakon isteka posebnog staža. Zbog toga, za razliku od shvatanja revidenta, pravilno je primijenjeno materijalno pravo kada je odbijen zahtjev tužiteljice za obračun minulog rada na osnovnu plaću primljenu u periodu od 1.1.2019. do 31.12.2021. godine, kao i pripadajući doprinosi.

Zbog iznesenog, reviziju je valjalo dopustiti u smislu člana 237. stav 4. tačka 1. ZPP-a, radi osiguranja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njenoj primjeni, u konkretnom slučaju zbog različitih pravnih stavova u Kantonalnom sudu u Sarajevu, a zatim odbiti primjenom člana 248. ZPP-a.

Odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova za sastav revizije sa PDV-om u iznosu od 786,24 KM, jer nije uspjela u revizijskom postupku - 397. stav 1. u vezi sa članom 386. stav 1. ZPP-a.

Predsjednica vijeća
Snježana Malešević, s.r.